

Problematika vstupů na pozemky a do objektů v rámci terénních prací environmentálních projektů realizovaných ve veřejném zájmu

Zdeněk SUCHÁNEK

Česká informační agentura životního prostředí, Moskevská 63, 101 00 Praha 10,
e-mail: zdenek.suchanek@cenia.cz

Souhrn

Ve veřejném zájmu jsou prováděny i různé terénní činnosti, což se týká řady přírodovědeckých disciplín. V environmentálních oborech je pozorování přímo na místě, případně odběry vzorků, základním nástrojem sběru informací, které se obvykle zpracovávají do záznamů evidenčních databází. V případě projektu inventarizace kontaminovaných míst není v České republice právo návštěv lokalit a sběr informací na místě nijak specifikované zákonnými předpisy. Naopak, terénní pracovník musí respektovat zákonné požadavky, týkající se ochrany majetku, soukromí i zpracování osobních údajů.

V projektu Národním inventarizace kontaminovaných míst (NIKM) bylo terénní ověřování poměrů na známých nebo podezřelých lokalitách jednou ze základních metod aktualizace a doplnění evidenční databáze kontaminovaných míst. Do terénního ověřování bylo zahrnuto cca 30 tis. lokalit. Projekt NIKM byl dokončen ke konci roku 2021. Následně jsme v prezentované případové studii vyhodnotili rozsah a druhy problémů, které byly spojeny s návštěvami lokalit a analyzovali důvody pro jejich neprozkoumání „in situ“. Vzhledem k tomu, že zápis nenavštívení a/nebo neprovedení rekognoskace lokality na místě není možno v Systému evidence kontaminovaných míst (SEKM) povinně vyplňovat do samostatné rubriky a není ani předepsán nebo vyžadován přesný výrok, který by mohl být použit jako vyhledávací / filtrovací parametr, bylo pro analýzy databáze použito fulltextové vyhledávání v tabulkových exportech ve formátu EXCEL, a to podle různých relevantních výroků, slov a částí slov. V projektu NIKM tvořil podíl 317 případů nenavštívení lokality pouhých 1,1 % z celkového počtu schválených (hodnocených a vyloučených) lokalit a podíl 171 nenavštívených hodnocených lokalit z počtu hodnocených lokalit je 1,7 %. Počet 171 hodnocených lokalit zároveň představuje pouze 0,6 % ze všech schválených lokalit. To jsou hodnoty, které je možno považovat za přijatelné z pohledu kvality záznamů celé databáze SEKM.

Klíčová slova: inventarizace kontaminovaných míst, evidence kontaminovaných míst, databáze kontaminovaných míst, průzkum in situ, nepovolení vstupu na pozemek, nepovolení fotodokumentace, záznam důvodu nepovolení vstupu

Obsah

1. Úvod
2. Případová studie – analýza důvodů nenavštívení některých lokalit pro rekognoskaci in situ v rámci projektu NIKM
 - 2.1. Metodické pokyny pro zápis a zdůvodnění nenavštívení nebo neprovedení fotodokumentace kontaminovaného místa nebo podezřelé lokality
 - 2.2. Podkladové analýzy obsahu SEKM3
 - 2.2.1 Analýza vyloučených lokalit
 - 2.2.2 Analýza vyloučených lokalit
3. Výsledky a diskuse analýz databáze SEKM3 zaměřených na nenavštívené indicie, potenciálně kontaminovaná a kontaminovaná místa
4. Závěry

1. Úvod

Řada subjektů (a jejich zaměstnanců) má za podmínek stanovených zákony právo přístupu, resp. vstupu na pozemky a do objektů a právo dokumentace stavu relevantního stanovenému účelu. Obecný rámec práv občana a povinností státu je dán Ústavou České republiky¹ (čl. 2, čl. 7) a Listinou základních práv a svobod² (mj. čl. 3, čl. 10, čl. 11, čl. 12; čl. 35). Přístup do krajiny je právem stanoveným zákonem o ochraně přírody a krajiny³ a přístup do lesů upravuje zákon o lesích⁴.

Okruh subjektů s právem vstupu na pozemky a do objektů je široký a obecně je toto právo veřejností, institucemi a společnostmi respektováno a chápáno. Příkladem můžou být práva policie, orgánů inspekce (Státní inspekce životního prostředí⁵, obchodní, potravinářská, rostlinolékařská, veterinární, hygienická apod. inspekce), orgánů ochrany přírody, dozorových a kontrolní orgánů⁶, povolovacích orgánů státní správy, složek integrovaného záchranného systému, urgentní lékařské pomoci atd.

Jinak je tomu v případech, kdy ve veřejném zájmu jsou prováděny terénní činnosti nespecifikované zákonnými předpisy. Terénní průzkumy a pozorování na lokalitách jsou základní náplní řady oborů, především přírodovědeckých disciplín. V environmentálních oborech je pozorování přímo na místě, případně odběry vzorků, základním nástrojem sběru informací, které se obvykle zpracovávají do záznamů evidenčních databází. Tak je tomu i v případě evidence kontaminovaných míst – naplňování databáze SEKM (Systém evidence kontaminovaných míst)^{7,8}, vlastněné a provozované Ministerstvem životního prostředí. V evidenčních, resp. inventarizačních projektech k problematice návštěv lokalit a sběru informací pro záznamové databáze přistupuje i povinnost respektovat zákonné požadavky, týkající se ochrany soukromí a zpracování osobních údajů (především problematika tzv. GDPR)^{9,10}.

V projektu Národní inventarizace kontaminovaných míst (NIKM)^{11,12} bylo terénní ověřování poměrů na známých nebo vytipovaných podezřelých lokalitách základní metodou aktualizace a doplnění databáze SEKM, resp. její aktuální verze SEKM3. Do terénního ověřování bylo zahrnuto cca 30 tis. lokalit. Po dokončení projektu ke konci roku 2021 můžeme nyní vyhodnotit i množství problémů, které byly spojeny s návštěvami lokalit a důvodů pro jejich neprozkoumání „in situ“ (což automaticky neznamenalo, že tyto lokality byly z dalšího hodnocení vyloučeny). V NIKM a jeho metodice byly problémy v přístupech na lokality a podezřelá místa předvídaná a důvody nepřístupnosti lokalit pro přímé pozorování nebo fotodokumentaci bylo mapérům uloženo zapisovat do záznamu inventarizované lokality v SEKM3. Možné důvody nenávštěvy kontaminovaných míst (KM) a potenciálně kontaminovaných (PKM) in situ a jejich zápis do záznamů SEKM3 byly metodicky podchyceny v projektových dokumentech Metodika plošné inventarizace¹³, Manuál plošné inventarizace¹⁴ a v Příručce mapéra¹⁵.

Problematika vstupů na pozemky a do objektů v problematice environmentálních zátěží je v některých státech, na rozdíl od České republiky, upravena speciálními zákony nebo dalšími předpisy. Ve Slovenské republice, tj. v právním prostředí státu s předpisy navazujícími na předchozí právní prostředí našeho společného státu, je tato oblast upravena zákonem o některých opatřeních na úseku environmentálních zátěží¹⁴. V tomto zákoně je mj. upraveno právo osoby vykonávající státní dozor při výkonu činností podle předmětného zákona vstupovat v nezbytné míře do nemovitostí, ve kterých se nachází environmentální zátěž, nahlížet do provozní dokumentace a dokladů, provádět zjišťování, vč. odběru vzorků, pořizovat fotodokumentaci a videodokumentaci týkající se environmentální zátěže a požadovat potřebné údaje a vysvětlení. Vstupy orgánu státní správy na úseku environmentálních zátěží na cizí pozemky jsou považovány za oprávněné za podmínky nezbytného rozsahu a nezbytného potřebného času, a to na základě předcházejícího oznámení vlastníkovu pozemku. Vlastník, uživatel nebo správce nemovitosti a jiné fyzické osoby jsou povinni strpět činnosti vykonávané ve veřejném zájmu, přičemž mají právo požádat o přiměřenou jednorázovou náhradu za omezení užívání nemovitosti.

2. Případová studie – analýza důvodů nenavštívení některých lokalit pro rekognoskaci in situ v rámci projektu NIKM

Záznamy hodnocených i vyloučených lokalit – indicií kontaminovaných míst získaných s podporou metod dálkového průzkumu Země (DPZ), KM a PKM – byly průběžně ve dvouletém období realizace inventarizace zaznamenávány do databáze SEKM3. Pro zápis informací o problémech se vstupy nebo s fotodokumentací lokalit není v databázi SEKM3 vytvořena speciální povinně vyplňovaná rubrika nebo číselník a návazně na to není vytvořen konkrétní parametr pro vyhledávání v SEKM3. Metodikou projektu požadované zápisy důvodů nenavštívení lokality či odmítnutí vstupu a fotodokumentace (viz níže kapitola 2.1) jsou zachyceny formou poznámek a komentářů k popisu lokality nebo v rubrice *Další důležité informace k zájmovému území*. Počty a důvody odmítnutí rekognoskací in situ byly v průběhu projektu sledovány jen orientačně, přičemž se ukazovalo, že jde o poměrně nemnohé případy. Po ukončení inventarizace, v rámci aktivit udržitelnosti projektu, jsme přistoupili k prezentované podrobnější analýze.

2.1. Metodické pokyny pro zápis a zdůvodnění nenavštívení nebo neprovedení fotodokumentace kontaminovaného místa nebo podezřelé lokality

Důvody nenavštívení KM/PKM in situ a jejich zápis do záznamů SEKM3 jsou popsány a jako metodické instrukce obsaženy v projektových dokumentech Metodika plošné inventarizace (dále „Metodika“)¹⁵, Manuál plošné inventarizace (dále „Manuál“)¹⁵ a v Příručce mapéra č. 6 (dále „Příručka“)¹⁵.

V „Metodice“ je v popisu základní činnosti při vlastní terénní rekognoskaci navštívené lokality stanovena povinnost pořízení fotodokumentace (pokud nebude umožněna, důvod musí být zaznamenán). V popisu činností externí kontroly se uvádí, že fotodokumentace představuje doklad o tom, že dodavatel lokalitu navštívil (předpokládá se povinná fotodokumentace mimo odůvodněné případy - např. areály podniků) a že, pokud nebude provedena fotodokumentace, je nutný zápis do poznámek s uvedením důvodu.

V „Manuálu“ se k povinnosti pořízení fotodokumentace uvádějí další podrobnosti, vč. vzorů poznámek s objasněním důvodů odmítnutí vstupů nebo fotografování - např. „Fotodokumentace nebyla povolena majitelem pozemku“, „Majitel (uživatel) neposkytl informace, odepřen vstup na pozemek“, „Majitel (uživatel) požádal, aby informace nebyly zveřejněny“.

V „Příručce“¹³ byly pro potřeby mapérů shrnuty a upřesněny instrukce pro pořizování fotodokumentace na inventarizovaných lokalitách vč. použití různých druhů záběrů pro různé druhy lokalit – indicií kontaminovaných míst a kontaminovaných míst – s uvedením příkladů fotodokumentace.

Pro pochopení role rekognoskace (a fotodokumentace) lokalit in situ v rámci inventarizace kontaminovaných míst je nutno vzít na vědomí, že podle metodiky inventarizace není nepřístupnost lokality sama o sobě dostatečným důvodem pro vyloučení lokality z posuzování, resp. z hodnocení.

V dalším textu jsou zmiňovány kategorie priorit⁸, které v SEKM3 jsou také jedním z vyhledávacích parametrů. Jsou rozlišovány tři základní kategorie lokalit – lokality kontaminované (A), potenciálně kontaminované (P) anebo nekontaminované (N). Každá z těchto tří základních kategorií je ještě podrobněji členěna. Lokality kategorie A1, nebo A2 či A3 jsou ty, u nichž kontaminace představuje existující a potvrzený problém. U lokalit P1 až P4 je kontaminace problém potenciálním, tzn., že u nich není dostatek informací pro definitivní závěry. Lokality kategorie N0, N1, N2 nevyžadují žádný zásah.

2.2. Podkladové analýzy obsahu SEKM3

2.2.1. Analýza vyloučených lokalit

Analýza 1

Úvodní analýzu jsme provedli u souboru vyloučených lokalit obsažených v databázi SEKM3. Podklad jsme získali exportem seznamu po vyhledání podle parametrů, v tomto případě podle typu lokality – „vyloučená lokalita“. Soubor obsahoval 19 134 lokalit, z toho bylo 1 543 duplicitních lokalit (stejně lokality

vyskytující se pod dvěma identifikačními čísly), získanými fulltextovým vyhledáním výrazu „duplicit“. Následně byl analyzován soubor 17 591 vyloučených lokalit (po odstranění duplicit).

Pro textové vyhledávání jsme připravili tezaurus hledaných výroků, slov a výrazů, které byly vytipovány z typových výroků doporučených metodikou a ze záznamů některých lokalit nashromážděných autorem v průběhu validace vylučování indicií v rámci projektu inventarizace. Takto bylo identifikováno 257 buněk tabulky aplikace EXCEL, které byly postupně pročteny a posouzeny z pohledu relevance k tematice nepřístupnosti lokality nebo neprovedení fotodokumentace na místě. V *tabulkách 1 a 2* jsou shrnuty výsledky vyhledávání.

Po vyloučení věcně nerelevantních lokalit poklesl počet lokalit na 146. Z úvodního počtu 17 591 lokalit představují identifikované nenavštívené či in situ nefotografované lokality 0,83 %.

Tabulka 1: Výroky full textového vyhledávání v SEKM3, vyloučené lokality, analýza 1

Výrok / výraz	Počet buněk	Z toho relevantní případy
zákaz	83	7
nepřístupný	51	41
nebylo umožněno	16	16
fotodokument	52	44
pořízení fotodokumentace	12	12
fotit / vyfotit	9	6
focení	2	2
nepřístupná lokalita	2	2
vstup zakázán	4	4
zákaz fotografování	1	1
nebylo možno	4	4
přístup neumožněn	2	2
nesouhlas	6	3
Policie / PČR	13	2
Celkem	257	146
% z 17 591 lokalit	-	0,83

Pro použití v následných analýzách byl následně sestaven zúžený seznam výroků / výrazů podle jejich četnosti – viz *tabulka 2*. Uvedené výroky se všechny vztahují k nemožnosti pořídit fotodokumentaci na místě.

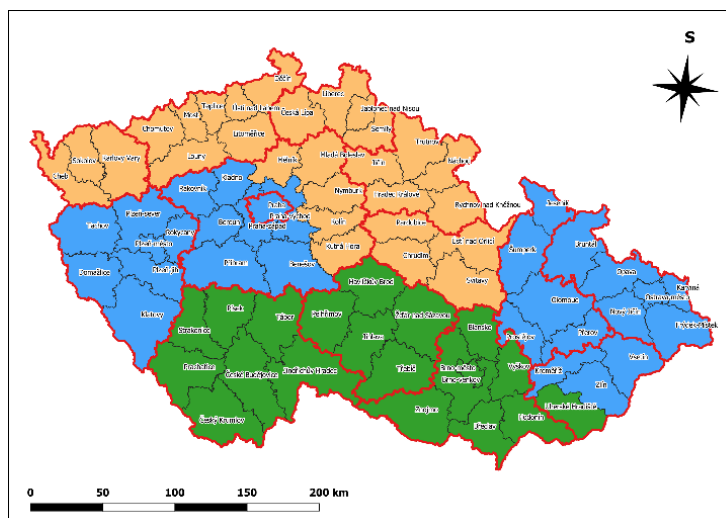
Tabulka 2: Pořadí výroků / výrazů podle počtu buněk, vyloučené lokality, analýza 1

Výrok / výraz	Počet buněk
fotodokument	44
nepřístupný	41
nebylo umožněno	16
pořízení fotodokumentace	12
zákaz	7
fotit / vyfotit	6
nebylo možno	4
vstup zakázán	4
nesouhlas	3
přístup neumožněn	2
focení	2
nepřístupná lokalita	2
Policie / PČR	2
zákaz fotografování	1
Celkem buněk	146

Výstupem analýzy 1 je tedy seznam **146 vyloučených lokalit (0,83 % z celkového počtu 17 591 vyloučených lokalit)**, na které **nebyl možný nebo nebyl umožněn přístup a pořízení fotodokumentace**.

V doplňku k výše uvedené analýze byly v souboru **17 591 schválených vyloučených lokalit** hledány typizované výroky (a jejich varianty) doporučené manuálem plošné inventarizace. Nebyl zaznamenán ani jediný případ přesného použití těchto výroků.

Prozkoumali jsme rovněž distribuci vyloučených lokalit bez rekognoskace in situ – počty v jednotlivých krajích – a to ve vazbě na tři inventarizační týmy – subdodavatele plošné inventarizace. Počty vyloučených lokalit byly normalizovány jako počet na 100 km² plochy území. Cílem bylo zjistit, zda není výrazný metodický rozdíl mezi jednotlivými subdodavateli, který by se statisticky projevil v počtech lokalit, resp. v hustotách – v počtech vyloučených lokalit na 100 km² daného území. Na **obrázku 1** je vyznačeno rozdělení území ČR do krajů a okresů podle jednotlivých subdodavatelů – zde označených jako subdodavatel 1 (modré okresy), subdodavatel 2 – oranžové okresy a subdodavatel 3 – zelené okresy.

Obrázek 1: Rozdělení území ČR mezi subdodavatele plošné inventarizace
Subdodavatelé: 1 (modré okresy), 2 (oranžové okresy) a 3 (zelené okresy). Zdroj: Z. Szurmanová

Tabulka 3: Počty vyloučených lokalit v jednotlivých krajích

Kraj	Plocha kraje v km ²)	Území inventarizované subdodavateli v km ²	Subdodavatel plošné inventarizace v kraji nebo v jeho dominantní části						Celkem Celá ČR	
			1		2		3		Počet	Počet/ 100 km ²
			Počet	Počet/ 100 km ²	Počet	Počet/ 100 km ²	Počet	Počet/ 100 km ²		
Hl. město Praha	496	33 504	1948	392,7					8508	25,4
Středočeský kraj	10 920		2893	26,5						
Plzeňský kraj	7 632		1333	17,5						
Zlínský kraj	3 963		809	20,4						
Olomoucký kra	5 035		666	13,2						
Moravskoslezský kraj	5 458	20 831	859	15,7					4696	22,5
Karlovarský kraj	3 030				775	25,6				
Ústecký kraj	5 339				1561	29,2				
Liberecký kraj	3 163				704	22,3				
Královéhradecký kraj	4 743				709	14,9				
Pardubický kraj	4 556	23 655			947	20,8			4387	18,5
Jihočeský kraj	9 830						1037	10,5		
Kraj Vysočina	6 796						1649	24,3		
Jihomoravský kraj	7 029						1701	24,2		
Celkem	77 990	77 990	8508	25,4	4696	2254,33	4387	5,6	17591	22,6

^{*)} inventarizovaná plocha ČR (bez ploch vojenských újezdů) je 77 990 km²

V **tabulce 3** jsou uvedeny počty a hustoty pro všechny 3 subdodavatele. Jejich přístup k vylučování je statisticky podobný, zvláště když z výpočtu u dodavatele 1 vynecháme atypické hodnoty pro Hlavní město Prahu (HMP), kde na malé ploše je vysoký výskyt KM / PKM i vysoký počet vyloučených lokalit – 392,7 lokalit/100 km². Upravená hodnota (bez HMP) 19,9 vyloučených lokalit na 100 km² u dodavatele 1 je srovnatelná s hodnotami pro další 2 subdodavatele (22,5 a 18,5 lokalit/100 km²).

2.2.2. Analýza hodnocených lokalit

V další části analýzy jsme pracovali se souborem schválených lokalit. Zde je nutno zmínit to, že vyhledávací a filtrovací nástroje SEKM3 tč. neumožňují přímý export „hodnocených lokalit“ (tj. lokalit s vyhodnocenou prioritou a verifikovaným a validovaným obsahem záznamu). Abychom takový seznam získali, je nutno od exportovaného seznamu (tabulky) „schválených lokalit“ (schválené lokality jsou jak lokality hodnocené, tak lokality vyloučené) odečíst „lokality vyloučené“ (ty jsou exportovatelné vyhledáváním podle parametru „typ lokality“, kde v číselníku jsou uvedeny).

Analýza 2

Analýzu jsme zaměřili na schválené lokality, a to na jejich dílčí exportovatelné seznamy. Ty totiž nelze (patrně z důvodů nadměrné velikosti) exportovat ze SEKM3 v celku, ale jen podle přednastavených možností výběru podle kategorií priorit. Výchozí soubor analýzy 2 byl sestaven vyhledáním podle 2 parametrů - „**schváleno**“ a „**priorita menší než A1**“. V tomto exportu ve formátu .xls bylo **15 943 schválených lokalit / záznamů**. V dalším kroku byly ze seznamu schválených lokalit odstraněny vyloučené lokality, a to jak ty, které měly zanesen typ „Vyloučená Lokalita“, tak ty, které ve sloupci „Důvod vyloučení“ měly uveden důvod vyloučení. Zde je nutno přiznat, že bylo nalezeno několik nedůsledností v zápisech – u 12 vyloučených lokalit je sice zapsán důvod vyloučení, ale není přiřazen atribut „Vyloučená lokalita“ (je zapsán jiný typ lokality) a u 99 vyloučených lokalit typu „Vyloučená lokalita“ není uveden ve sloupci důvod vyloučení. Tyto nekorektně zapsané lokality byly rovněž zahrnuty mezi vyloučené lokality. Celkem bylo vykázáno (v daném výběru) **6 327 vyloučených lokalit**. Ty byly ze seznamu schválených lokalit odstraněny a soubor zbývajících **9 616 hodnocených lokalit** byl podroben textové analýze podle připravených výroků, slov či částí slov.

Pro full textové vyhledávání byl seznam hledaných výrazů (rozšířený seznam použitý v analýze 1) postupně redukován na výroky, slova a části slov k použití v této části analýzy: „záka“, „zakázán“, „nepříst“, „fot“, „nebylo umožněn“, „foc“, „vstup“, „nebylo možn“, „přístup“, „nesouh“, „polic“ a „nepovol“.

Ukázalo se, že některé redukované výrazy jako „foc“, „možn“, „přístup“, „nepovol“ (viz první sloupec **tabulky 4**) tvoří součást slov nerelevantních tématu vyhledávání a jsou příliš početné pro procházení textových polí. V tabulce jsou tyto výrazy uvedeny ve světle šedých řádcích. V dalším kroku byly proto konkretizovány – redukovány na výrazy a slova a části slov uvedené v druhém sloupci **tabulky 4**, v níž jsou také uvedeny počty nalezených buněk a výsledné počty relevantních výrazů a slov a částí slov.

Z 9 616 lokalit bylo identifikováno 208 buněk s relevantními výroky. U řady lokalit se nalezené relevantní výrazy vyskytovaly v popisu dvou i tří rubrik záznamu lokality, takže v následném kroku byly tyto multiplicity (počty v předposledním sloupci tabulky) odečteny, a tak dosažen výsledný počet relevantních lokalit – **152, tj. což je 1,58 % z 9 616 lokalit souboru hodnocených lokalit s prioritou menší než A1**.

Tabulka 4: Klíčová vyhledávací slova a části slov a počty relevantních buněk a lokalit v rámci analýzy hodnocených lokalit (priorita menší než A1)

Výrazy / slova / části slov	Konkretizované výrazy, slova a části slov	Počet buněk	Počet buněk	Z toho relevantních výrazů, slov a částí slov	Z toho výskyt ve více rubrikách záznamu lokality (duplicita ...)	Celkem relevantních lokalit
záka	záka	153	153	5	0	5
zakázán	zakázán	42	42	6	4	2
nepříst	nepříst	150	150	52	5	47
fot		560	neanalyzováno			
	Foto_	46	164	7	7	0
	fotograf	51		17	6	11
	fotodokument	67		19	9	10
možn		1322	neanalyzováno			
	nebylo možn	85	113	20	6	14
	nebylo umožněn	28		8	1	7
foc	foc	2	2	1	1	0
vstup_	vstup_	126	126	53	12	41
přístup		935	neanalyzováno			
	přístup_	582	582	12	1	11
nesouh	nesouh	4	4	3	0	3
polic	polic	73	73	2	2	0
nepovol		526	neanalyzováno			
	nepovolen	509	513	2	1	1
	nepovolil	4		1	1	0
celkem			1 922	208	56	152
% z 9 616 lokalit			19,99	2,16	0,58	1,58

Analýza 3

Výchozí soubor analýzy 3 byl sestaven vyhledáním podle 2 parametrů - „schváleno“ a „priorita větší než P4“ (tj. kat. A3, A2, A1). V tomto exportu ve formátu .xlsx bylo **491 schválených lokalit / záznamů**. V dalším kroku byly ze seznamu schválených lokalit odstraněny vyloučené lokality (obdobně jako v analýze 2). Výsledky analýzy 3 jsou uvedeny v **tabulce 5**. Spolu s výsledky analýzy 2 tak jsou podchyceny všechny hodnocené lokality (tj. KM všech kategorií priorit).

Tabulka 5: Klíčové vyhledávací výrazy, slova a části slov počty relevantních buněk v rámci analýzy hodnocených lokalit (priorita větší než P4)

Výraz / slovo / část slova	Počet buněk	Počet buněk	Z toho relevantních výrazů, slov a částí slov	Z toho výskyt ve více rubrikách záznamu lokality (duplicita ...)	Celkem relevantních lokalit
záka	10	10	0	0	0
zakázán	1	1	0	0	0
nepříst	19	19	4	0	4
foto_	1	11	1	0	1
fotograf	5		3	0	3
fotodokument	5		5	2	3
nebylo možn	6	9	2	2	0
nebylo umožněn	3		3	1	2
foc	1	1	1	0	1
vstup_	9	9	4	0	4
přístup_	16	16	1	0	1
nesouh	4	4	1	1	0
polic	2	2	0	0	0
nepovolen	10	10	0	0	0
nepovolil	0		0	0	0
celkem	92	92	25	6	19
% z 491 lokalit	18,74	18,74	5,1	1,22	3,87

Z 491 lokalit bylo identifikováno 25 buněk s relevantními výrazy. U řady lokalit se nalezené relevantní výrazy vyskytovaly v popisu dvou i tří rubrik záznamu lokality, takže v následném kroku byly tyto multiplicity (počty v předposledním sloupci tabulky) odečteny, a tak dosažen výsledný počet relevantních lokalit – **19, což je 3,87 % z 491 lokalit souboru hodnocených lokalit s prioritou větší než P4**.

Analýza 4

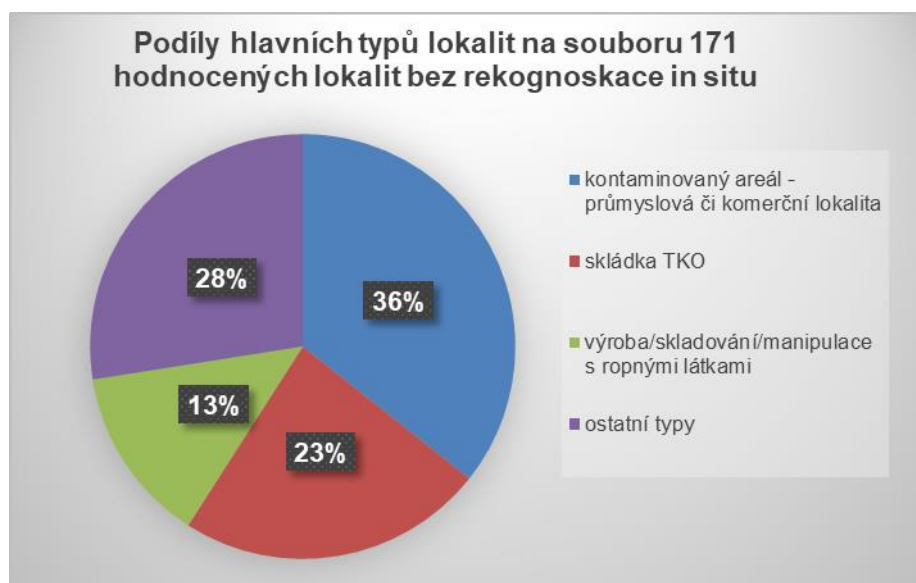
V dalším kroku byl k seznamu **152** schválených (hodnocených) lokalit s “prioritou menší než A1” přidán seznam **19** hodnocených lokalit s“ prioritou větší než P4 (tj. kat. A3, A2, A1). Celý soubor hodnocených lokalit pak obsahuje **171 hodnocených lokalit**, u nichž nebyla provedena rekognoskace in situ (resp. fotodokumentace). Tento počet představuje **1,69 %** ze všech hodnocených lokalit evidovaných v SEKM3.

Soubor 171 hodnocených lokalit jsme následně zkoumali z hlediska typu lokality (viz **tabulka 6** a **obrázek 2**), z hlediska zdrojového úkolu (viz **tabulka 7** a **obrázek 3**), podle kategorií priorit (viz **tabulka 8** a **obrázek 4**) a z hlediska lokalizace v krajích (viz **tabulka 9** a **obrázek 5**).

Tabulka 6: Hodnocené lokality bez rekognoskace (171 KM), rozříděné podle typu lokality

Typ	Počet lokalit	%
kontaminovaný areál – průmyslová či komerční lokalita	61	35,7
skládky TKO	40	23,4
výroba / skladování/manipulace s ropnými látkami	23	13,5
jiné	11	6,4
průmyslová skládka	11	6,4
střelnice / vojenské výcvikové prostory	10	5,8
výroba / skladování / manipulace s nebezpečnými látkami (mimo ropných)	5	2,9
skladování živočišných odpadů v zemědělství	3	1,8
ukončený hlubinný / povrchový důl	3	1,8
obchodní / logistický areál	2	1,2
havárie ropných látek	1	0,6
odkaliště	1	0,6
Celkem lokality bez in situ rekognoskace	171	100,0
% z 10 193 hodnocených lokalit kategorií A, P a N	1,69 %	-

Rozřídění podle typů lokalit může přispět k pochopení důvodů nenavštívení, resp. nepořízení fotodokumentace některých lokalit – viz tabulka 7 a obrázek 2. Mezi nejvýrazněji zastoupenými typy jsou „kontaminované areály – průmyslové či komerční lokality“ – 35,7 % podíl, skládky TKO – 23,4 % podíl a místa s výrobou / skladováním / manipulací s ropnými látkami – cca 13,5 %. Jen tyto tři typy lokalit tvoří 72,5 % souboru nenavštívených hodnocených lokalit. U většiny uvedených typů lokalit bývá pravidlem oplocení a uzamčení vstupů a u provozovaných areálů i ostraha. Specifickým případem jsou skládky TKO, z nichž velký počet je ilegálních deponií bez zamezeného přístupu. Skládky TKO tvoří cca 46 % ze všech 10193 hodnocených lokalit. Podíl nenavštívených skládek TKO je 23,4 %, tedy cca poloviční, tzn., že byly úspěšněji rekognoskovány in situ než ostatní typy nenavštívených lokalit.

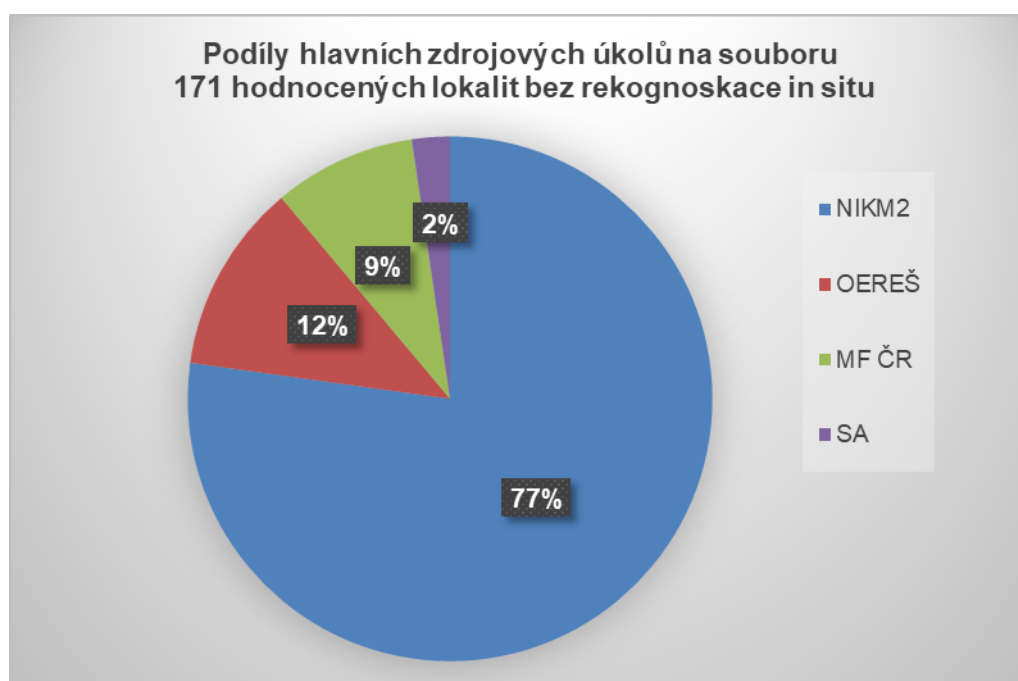

Obrázek 2: Podíly typů lokalit na souboru 171 hodnocených lokalit bez rekognoskace in situ

Posouzení z hlediska zdrojového úkolu (viz **tabulka 7** a **obrázek 3**) nám objasní, u kterých úkolů byly největší problémy s přístupy na lokality. Nepřekvapivě to je úkol NIKM2, ve kterém bylo založeno nebo podstatně aktualizováno (tj. inventarizováno) obdobně vysoké procento - 74 % - z celkového počtu 10 193 inventarizovaných hodnocených lokalit. Dříve založené a evidované lokality historicky starších úkolů MF/OERES/SA jsou obvykle více prozkoumané a dokumentované a vstup na ně buď nebyl nezbytný (tzv. *živé lokality* se in situ nerepoznoskovaly) nebo nepředstavoval pro vlastníky či správce takový problém, jako to bylo u řady lokalit nově evidovaných v projektu (úkolu) NIKM2.

Tabulka 7: Hodnocené lokality bez rekognoskace (171 KM), rozříděné podle úkolu

Úkol evidovaný v SEKM3		Počet lokalit bez rekognoskace	%	% podíl KM na složení SEKM3 ⁷
MF ČR	Ministerstvo financí ČR	15	8,8	11,3
OERES	Odbor environmentálních rizik a ekologických škod MŽP ČR	20	11,7	13,1
SA	Ekologické škody po Sovětské armádě	4	2,3	1,5
NIKM2	Projekt národní inventarizace kontaminovaných míst, 2. etapa	132	77,2	74,1
Celkem lokality bez in situ rekognoskace		171	100,0	

Obrázek 3: Podíly zdrojových úkolů na souboru 171 hodnocených lokalit bez rekognoskace

Z pohledu významnosti chybějící rekognoskace in situ (přestože další informace a poznatky z okolí, které zařazení lokality mezi kontaminovaná místa dostatečně odůvodňují) je přínosné i vyhodnocení souboru pojednávaných hodnocených lokalit podle jim přidělené kategorie priority – potřeby a naléhavosti přijetí nápravných opatření. Tato data jsou vedena v **tabulce 8** a v **obrázku 4**. Dominantní podíl – 80,7 % lokalit – je kategorie P, přičemž nejvíce z podrobných kategorií priorit spadá do podkategorie P4 (cca 65,5 % z celku). Oproti podílu KM kategorie A na databázi hodnocených lokalit SEKM3 ve výši 4,9 % je podíl nenavštívených hodnocených lokalit vyšší – 11,1. To lze vysvětlit tím, že takové nejzávažnější KM se vyskytují v uzavřených a provozovaných areálech, kde zvláště u tzv. „živých“ (převážně tč. sanovaných) lokalit nebyl vstup vyžadován a do záznamu byla zanesena pouze poznámka o nepřístupnosti lokality.

Tabulka 8: Složení souboru hodnocených lokalit bez in situ rekognoskace, roztríděných podle kategorie priority

Kategorie priority	Počet lokalit	%	Počet lokalit bez rekognoskace	%	% podíl KM na složení SEKM37
A3	8	4,7	19	11,1	4,9
A2	4	2,3			
A1	7	4,1			
P4	112	65,5	138	80,7	84,4
P3	12	7,0			
P2	7	4,1			
P1	7	4,1			
N2	9	5,3	14	8,2	10,7
N1	4	2,3			
N0	1	0,6			
Celkem lokality bez in situ rekognoskace	171	100,0	171	100,0	100,0

Obrázek 4: Hodnocené lokality bez in situ rekognoskace v členění podle tří základních kategorií priorit

Z hlediska lokalizace v krajích jsme analyzovali, v analogii k postupu v analýze 1, zda existuje výrazný metodický rozdíl mezi jednotlivými subdodavateli, který by se statisticky projevil v počtech hodnocených lokalit, resp. v hustotách (v počtech vyloučených lokalit na 100 km² daného území). Rozdělení území ČR do krajů a okresů podle jednotlivých subdodavatelů plošné inventarizace je uvedeno v **obrázku 1**.

V **tabulce 9** jsou pro jednotlivé kraje uvedeny počty a hustoty lokalit bez rekognoskace in situ pro všechny 3 subdodavatele. Množství nenavštívených lokalit vyjádřené parametrem hustoty (počet hodnocených lokalit na 100 km²) jsou u subdodavatelů 1 a 2 víceméně podobné. U subdodavatele 3 však máme 3,4 resp. 3,1krát nižší hustotu nenavštívených lokalit, než je tomu u subdodavatelů 1 a 2, což nejspíše svědčí o násobně větším úsilí o získání povolení vstupu na pozemky a do objektů pro účely rekognoskace a fotodokumentace.

Tabulka 9: Počty hodnocených lokalit bez rekognoskace in situ v jednotlivých krajích

Kraj	Plocha kraje v km ²)	Území inventarizované subdodavateli v km ²	Subdodavatel plošné inventarizace v kraji nebo v jeho dominantní části						Celkem	
			1		2		3		Celá ČR	
			Počet	Počet/100 km ²	Počet	Počet/100 km ²	Počet	Počet/100 km ²	Počet	Počet/100 km ²
Hl. město Praha	496	33 504	1	0,20					97	0,29
Středočeský kraj	10 920		22	0,20						
Plzeňský kraj	7 632		41	0,54						
Zlínský kraj	3 963		4	0,10						
Olomoucký kra	5 035		12	0,24						
Moravskoslezský kraj	5 458		17	0,31						
Karlovarský kraj	3 030	20 831			4	0,13			54	0,26
Ústecký kraj	5 339				3	0,06				
Liberecký kraj	3 163				4	0,13				
Královéhradecký kraj	4 743				18	0,38				
Pardubický kraj	4 556				25	0,55				
Jihočeský kraj	9 830	23 655					11	0,11	20	0,08
Kraj Vysočina	6 796						4	0,06		
Jihomoravský kraj	7 029						5	0,07		
Celkem	77 990	77 990	97	0,29	54	0,26	20	0,03	171	0,22

*) inventarizovaná plocha ČR (bez ploch vojenských újezdů) je 77 990 km²

3. Výsledky a diskuse analýz databáze SEKM3 zaměřených na nenavštívené indicie, potenciálně kontaminovaná a kontaminovaná místa

Vzhledem k tomu, že zápis nenavštívení a/nebo neprovedení rekognoskace lokality na místě se v databázi SEKM3 povinně nevyplňuje do nějaké samostatné rubriky (jako je tomu v případě vyloučených lokalit vyplnění rubriky *Důvod vyloučení lokality*), a ani není předepsán přesný typizovaný výrok, který by mohl po úpravách databáze posloužit jako vyhledávací / filtrovací parametr, použili jsme pro naše analýzy **fulltextové vyhledávání** v exportech ve formátu .xlsx ze SEKM3, a to podle různých relevantních výroků slov a částí slov.

Díličními analýzami 1, 2 a 3 byl prozkoumán celý obsah databáze SEKM3 ve stavu schválených lokalit k 30. 6. 2022. Schválené lokality sestávají z vyloučených lokalit (viz analýza 1) a hodnocených lokalit (viz analýzy 2 a 3). Souhrn dat uvedených analýz je uveden v **tabulce 10**.

Tabulka 10: Souhrn analýz 1, 2 a 3 zaměřený na vyhledání záznamů – nenavštívených indicií, potenciálně kontaminovaných a kontaminovaných míst - v databázi SEKM3

SEKM3		Počet záznamů	Počet záznamů	Počet lokalit non in situ	% podíl	Počet lokalit non in situ	% podíl	Poznámka
Lokality kategorie	Kritérium vyhledávání							
A3, A2, A1	Priorita větší než P4, hodnocené lokality	491	10 107	171	1,69	19	3,87	Analýza 3
P4, P3, P2, P1, N2, N1, N0	Priorita nižší než A1, hodnocené lokality	9 616				152	1,58	Analýza 2
Vyloučené lokality	Typ lokality: vyloučené lokality	17 591	17 591	146	0,83	146	0,83	Analýza 1
Celkem	Stav lokality: schváleno	27 698	27 698	317	1,14	317	1,14	-

Bylo zjištěno **317 schválených lokalit** bez rekognoskace nebo fotodokumentace in situ (1,14 % ze všech schválených lokalit). Z toho je pouze **171 lokalit hodnocených**, tj. **pouze 0,62 %** ze všech schválených lokalit.

Celkový počet schválených lokalit – 27 698 – je nižší, než stav zjistitelný vyhledání v SEKM3 podle stavu záznamu „schváleno“ (29 205 záznamů), neboť při našich analýzách jsme jednotlivé soubory očišťovali o duplicitu, resp. multiplicitu záznamů.

Jak je již uvedeno výše, podíl in situ nenavštívených / nefotodokumentovaných lokalit je **1,14 % z celého souboru záznamů schválených lokalit v SEKM3**. Nejvyšší podíl na počtu lokalit dané kategorie je u lokalit s kategorií priority A (3,87 %, jedná se však o pouhých 19 lokalit), střední je u lokalit kategorie priority P a N a nejnižší je u vyloučených lokalit. 1,14 % záznamů s chybějící fotodokumentací nebo rekognoskací in situ, tedy deficit jednoho z řady aspektů (a poznatků) o lokalitě podle autora neznamena snížení věrohodnosti obsahu databáze. Z pohledu podílu hodnocených lokalit bez in situ rekognoskace na celkovém počtu schválených lokalit jde o ještě nižší podíl (0,66 %) a představuje ještě menší „nedostatek“, ostatně odstranitelný následnými aktivitami zhotovitele projektu NIKM 2 v pětileté době udržitelnosti výsledků projektu.

Výsledek je třeba chápat z jednoho pohledu jako minimální seznam, neboť další případy se možná dají identifikovat i jinými, námi doposud nepoužitými klíčovými slovy / výrazy / slovy / částí slov, z jiného pohledu pak jako větší než realita, neboť u některých lokalit je zmiňována nepřístupnost lokality (oplocení, uzamčení – což může být bráno jen jako popis technického zabezpečení), což ale neznamena nenavštívení nebo odmítnutí přístupu (resp. nenavštívení není explicitně zmíněno).

Analýzy se opírají především o případy, kdy povinná fotodokumentace byla explicitně majitelem nebo provozovatelem lokality či zařízení odmítnuta (spolu s prohlídkou), nebo povolena jen prohlídka s nepovolením fotografování (několik případů). Podle metodiky NIKM jsou obvykle takové důvody poznamenány v komentáři rubriky *Další důležité informace k zájmovému území*. U řady záznamů in situ nenavštívených lokalit bohužel chybí informace, zda a jak byl majitel / provozovatel o vstup požádán. Metodika inventarizace povinnou administraci / dokumentaci (např. v pracovních denících) takových žádostí bohužel nevyžaduje.

U několika dalších lokalit je zmiňována nepřístupnost z důvodu husté vegetace, neprůchodného nebo nebezpečného terénu (vč. poddolovaných míst). Tyto lokality byly v případě konstatace vyšší míry rizika do seznamu také přidány. U 19 kontaminovaných míst kategorie priority A je snesena řada informací a údajů obvykle již dobře prozkoumaných, anebo již sanovaných či rekultivovaných lokalit. Do našeho seznamu byly tyto lokality zařazeny, neboť do záznamu lokality byl vložen zápis o běžné nepřístupnosti lokality a chybí komentář o návštěvě lokality v rámci inventarizace. Důvody nepřístupnosti nebo nepořízení fotodokumentace jsou v přehledu uvedeny v **tabulce 11**.

Tabulka 11: Přehled kombinací zaznamenané nepřístupnosti nebo nepořízení fotodokumentace KM nebo PKM, nebo indicie KM zjištěné pomocí DPZ

	Charakter přístupnosti lokality	Pořízena fotodokumentace in situ	Majitel/provozovatel požádán o vstup	Majitel/provozovatel odmítl povolit vstup
Nepřístupné a nenavštívené lokality	Oplocené, zamčené, hlídání, provozované lokality, zahrady, dvory, obydlí a areály bez přístupu veřejnosti, se zákazem vstupu (střelnice, voj. objekty, lomy ...)	NE	?	?
	Majitel/provozovatel nedal souhlas /zakázal vstup	NE	ANO	ANO
	Majitel/provozovatel nedal souhlas /zakázal fotografování	NE	ANO	ANO
	Majitel/provozovatel dal souhlas ke vstupu, ale zakázal fotografování	NE	ANO	NE
	Lokalita je nepřístupná pro neprostupnou vegetaci	NE	-	-
	Lokalita nepřístupná pro nebezpečí úrazu, se zákazem vstupu	NE	-	-

Tři z mnohých situací provádění rekognoskací in situ jsou níže ilustrovány v **obrázcích 5, 6 a 7**.

Obrázek 5: Omezení pro rekognoskaci in situ – oplocení s tabulí “Soukromý pozemek, Vstup zakázán”. Fotografie v databázi SEKM3, autor fotografie M. Vacek

Obrázek 6: Omezení pro rekognoskaci in situ – oplocený areál bez přítomnosti majitele nebo provozovatele. Fotodokumentace z okolí. Autor fotografie R. Pavlík

Obrázek 7: Rekognoskace in situ – přístupná skládka. Fotodokumentace na místě.
Autor fotografie R. Pavlík

4. Závěry

V případě, že nejde o nárok na vstup daný právními předpisy, je třeba v mapovacích, inventarizačních či evidenčních projektech se vždy snažit o dohodu se subjektem, který má chráněné právo na nepovolení vstupů, prohlídky, fotografování nebo zaznamenání osobních údajů.

V projektech nebo činnostech, které rekognoskaci na místě potřebují, je třeba metodicky nastavit podmínky pro případy neumožnění prohlídky ze strany vlastníků nebo provozovatelů, vč. požadavku na zaznamenání důvodů jejího neprovedení.

V projektech typu NIKM, kdy k evidenci podezřelé nebo kontaminované lokality slouží i další indicie (dokumentace, vyhodnocení dálkovým průzkumem, pozorování z okolí, resp. hranice lokality, informace od veřejné správy nebo od veřejnosti), není návštěva přímo na lokalitě bezpodmínečně nutná. Tyto případy však musí být minimalizovány. Nenavštívení lokality přímo na místě není dostatečným důvodem pro vyloučení podezřelé nebo kontaminované lokality z celkového hodnocení a evidence.

Z pohledu kvality dat evidenční databáze (v našem případě SEKM3) nebo výstupu z inventarizační akce (v našem případě NIKM) je třeba počty a důvody nenavštívení lokalit průběžně sledovat a vyhodnocovat. Z praktického hlediska provádění inventarizační akce je snaha o složité vyjednávání přístupu na lokalitu časovou a logistickou brzdou plynulosti a časového a územního postupu inventarizace. V projektu NIKM byl podíl odůvodněného nenavštívení lokality (317 případů) **pouhých 1,1 % z celkového počtu hodnocených i vyloučených lokalit** a podíl nenavštívených lokalit (171) **z počtu hodnocených lokalit je 1,7 %**. **Počet 171 hodnocených lokalit zároveň představuje pouze 0,6 % ze všech schválených lokalit.** To jsou hodnoty, které je možno považovat za přijatelné z pohledu kvality celé databáze SEKM3.

Počet 171 hodnocených lokalit bude po připravovaném podrobném prostudování záznamů patrně ještě nižší. Pro zvýšení kvality a hodnověrnosti záznamů je jednou z reálných možností provedení následného projektu revize takových lokalit, s adresným administrativním oslovením a přesvědčováním majitelů nebo správců dotčených lokalit či objektů. Uvedení jejich lokalit v evidenci SEKM3 může být pro mnohé z nich podnětem pro strpění prohlídky in situ zvláště tam, kde zařazení potenciálně kontaminované lokality do evidence bylo učiněno z důvodů předběžné opatrnosti a zásad *in dubio pro reo*, resp. *in dubio pro natura* (presumpce pochybností dle § 13 zákona o životním prostředí¹⁷), tj. v našich případech hodnocených lokalit dání přednosti nevyloučení lokality bez pozorování na místě.

Dalším přesvědčovacím argumentem pro umožnění vstupů je možnost podat žádost o dotaci na průzkum, resp. sanaci lokality. O přidělení dotace může žádat jen majitel kontaminovaného pozemku a/nebo objektu, evidovaného v databázi SEKM3 jako hodnocené kontaminované nebo potenciálně kontaminované místo, což je logicky spojeno s umožněním přístupu odborně způsobilých osob na lokalitu za účelem zpřesnění podkladů k lokalitě.

Poděkování

Děkuji České informační agentuře životního prostředí za umožnění publikování tohoto příspěvku vypracovaného za podpory z Dlouhodobé koncepce rozvoje výzkumné organizace CENIA na období 2018–2022.

Podkladové analýzy byly vypracovány v rámci udržování výsledků projektu 2. etapa Národní inventarizace kontaminovaných míst (NIKM 2, 2018–2021) spolufinancovaného z fondů Evropské unie – z Fondu soudržnosti – z Operačního programu Životní prostředí (oblast podpory 4.2. - Odstraňování starých ekologických zátěží).

Literatura

1. Ústava České republiky Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Sbírka zákonů České republiky, částka 1/1993.
2. Listina základních práv a svobod. Usnesení č. 2/1993 Sb. předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky. Sbírka zákonů České republiky, částka 1/1993.
3. Zákon č. 114/1992 Sb., Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny. Sbírka zákonů České republiky, částka 28/1992.
4. Zákon č. 289/1995 Sb., Zákon o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon). Sbírka zákonů České republiky, částka č. 76/1995.
5. Zákon č. 282/1991 Sb. Zákon České národní rady o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa. Sbírka zákonů České republiky, částka č. 51/1991.
6. Zákon č. 255/2012 Sb., Zákon o kontrole (kontrolní řád). Sbírka zákonů České republiky, částka 86/2012.
7. Databáze SEKM: <https://www.sekm.cz/>
8. Ministerstvo životního prostředí: *Metodický pokyn MŽP pro práci se systémem SEKM3*. Věstník MŽP, ročník XXXI, leden 2021, částka 1, Metodické pokyny a dokumenty. Praha 2021.
[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/vestnik_mzp_2021/\\$FILE/SOTPR-Vestnik leden 2021-210227.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/vestnik_mzp_2021/$FILE/SOTPR-Vestnik leden 2021-210227.pdf), staženo 30. 6. 2022.
9. Zákon č. 110/2019 Sb. Zákon o zpracování osobních údajů. Sbírka zákonů České republiky, částka č. 47/2019.
10. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).
11. Szurmanová Z., Hoňková V., Záruba O. et al.: *Plošná inventarizace – dodávka inventarizačních prací v rámci 2. etapy NIKM*. Závěrečná zpráva. Česká republika. Manuskript, prosinec 2021, Projekt NIKM 2. Společnost DEKONTA, VZ Ekomonitor, GEOtest – NIKM 2. Praha 2021.
<https://www.cenia.cz/wp-content/uploads/2022/03/Zprava-o-inventarizaci-kontaminovanych-mist-na-uzemi-CR.pdf>, staženo 30. 6. 2022.
12. Suchánek Z., Řeřicha J., Szurmanová Z.: Národní inventarizace kontaminovaných míst (NIKM) v datech a číslech. Odpadové fórum, roč. 22, č. 12/2021, CEMC – České ekologické manažerské centrum, Praha 2021, s. 16 – 18.
13. CENIA, kol. autorů: Aktualizovaná metodika plošné inventarizace. Projektová dokumentace projektu NIKM2. Česká informační agentura životního prostředí, Praha 2018, s. 1 – 57.
https://www.cenia.cz/wp-content/uploads/2022/07/Metodika_plosne_inventarizace.pdf, staženo 19. 7. 2022.
14. CENIA, kol. autorů: Manuál plošné inventarizace. Projektová dokumentace projektu NIKM2. Česká informační agentura životního prostředí, Praha 2018, s. 1 – 62.
https://www.cenia.cz/wp-content/uploads/2022/07/Manual_plosne_inventarizace.pdf, staženo 19. 7. 2022.
15. Suchánek Z., Řeřicha J., Krhovský J.: Fotodokumentace lokality aneb jak správně a právně nenapadnutelně fotodokumentovat indicii DPZ nebo kontaminované místo (se záznamem v SEKM). Příručka mapéra č. 6. Dokumenty projektu NIKM 2, manuskript. Praha, duben 2020, s. 1 – 26.
https://www.cenia.cz/wp-content/uploads/2022/07/6_Prirucka_mapera_NIKM2_-_Fotodokumentace_lokality.pdf, staženo 19. 7. 2022.
16. Zákon č. 409/2011 Z. z. Zákon o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zbierka zákonov Slovenskej republiky, čiastka 127/2011.
17. Zákon č. 17/1992 Sb. Zákon o životním prostředí. Sbírka zákonů České republiky, částka 4/1992.

The issue of access to land and buildings within field works of environmental projects implemented in the public interest

Zdeněk SUCHÁNEK

Czech Environmental Information Agency, Moskevská 63, 101 00 Praha 10, Czech Republic
e-mail: zdenek.suchanek@cenia.cz

Summary

Various field activities are also carried out in the public interest, which concerns a few natural science disciplines. In environmental fields, on-site observation or sampling is the basic tool for collecting information, which is usually processed into records of registration databases. In the case of the contaminated site inventory project, the right to visit sites and collect information on site is not specified by law in the Czech Republic. On the contrary, the field worker must respect the legal requirements regarding the protection of property, privacy, and the processing of personal data. In the National Inventory of Contaminated Sites (NIKM) project, a field verification of conditions at known or suspected sites was one of the basic methods of updating and supplementing the registry database of contaminated sites. About 30,000 locations were included in the field verification. The project NIKM was completed by the end of 2021. Subsequently, in the presented case study, we evaluated the extent and types of problems that were associated with site visits and analyzed the reasons for not examining them "in situ". Since the entry of non-visiting and/or non-reconnaissance of the site cannot be completed in a separate section in the Contaminated Sites Registration System (SEKM) and since there is no prescribed or required exact statement that could be used as a search / filtering parameter, a full-text search in tabular exports in EXCEL format was used for database analyses, according to various relevant statements, words, and parts of words. In the NIKM project, the share of 317 cases of non-visiting the location was only 1.1% of the total number of approved (evaluated and excluded) locations, and the share of 171 unvisited evaluated locations from the number of evaluated locations was 1.7%. At the same time, the number of 171 evaluated locations represents only 0.6% of all approved locations. These are values that can be considered acceptable from the point of view of the quality of the records of the entire SEKM3 database.

Keywords: inventory of contaminated sites, registration of contaminated sites, database of contaminated sites, in situ survey, denial of entry to land, not allowing photo documentation, record of reason for denial of entry